

Анікеєнко Л.В.
Національний технічний університет України
Київський політехнічний інститут імені Сікорського І.І.

ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ВІЛЬНОГО ЧАСУ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Проблема вільного часу є однією з важливіших сфер життєдіяльності молоді. Трансформація всіх боків життя нашого суспільства призвела до зміни соціокультурної ситуації стосовно вільного часу студентської молоді. Молодь являє собою особливу соціальну групу, яка найбільш реагує на соціокультурні інновації які в свою чергу впливають на становлення особистості молодої людини.

Ключові слова: вільний час, культура, дозвільна діяльність, студенти, форми та стилі дозвілля.

Проблема вільного часу є однією з важливіших сфер життєдіяльності молоді. Трансформація всіх боків життя нашого суспільства призвела до зміни соціокультурної ситуації стосовно вільного часу студентської молоді. Молодь являє собою особливу соціальну групу, яка найбільш реагує на соціокультурні інновації які в свою чергу впливають на становлення особистості молодої людини.

Ключевые слова: свободное время, культура, досуговая деятельность, студенты, формы и стили досуга.

At present social and cultural situation is characterized by a number of negative processes which we can see at the sphere of a mental life – a change of mental and moral marks; estrangement from a culture and art concerning to children as well as youth and adults; significant shortening financial providing establishments of culture as well as activities of modern cultural and leisure centres.

A transition to market relations gives a necessity of constant enrichment of content of activities of cultural establishments as well as methods of its doing and a search of new leisure technologies.

One of the actual questions of activities of cultural and leisure establishments is the organization of youth leisure. But because of social and economic difficulties of a society as well as a lack of necessary number of cultural establishments we can see a development of non - institutional forms of youth leisure. A free time – is one of the important means of forming a person of young human. A free time directly influences on labour sphere of young human because during this time recreational and restorational processes take place better; these processes decrease intensive physical and mental loads. An application of a free time concerning to youth is the special indicator of youth culture as well as a sphere of mental demands and interests of a certain person of young human or social group.

Being a part of a free time a leisure attracts youth its non – regularity and voluntarity of a choice its various forms as well as a democracy, emotional variety, an opportunity to unite physical and intellectual activities, creational and observational activities, productional and game activities. For huge number of young people social institutions of a leisure are leading spheres of social and cultural integration as well as personal self – realization. But all of these advantages of leisure sphere of activities are not acquisitions and usual attribute of a youth's behaviour.

Key words: a leisure, culture, leisure activities, students, forms and kinds of leisure.

Актуальність. Дослідження питання вільного часу студентської молоді обумовлена проблемами суспільства в становленні особистості самостійного суб'єкта в соціальній та культурній діяльності. Саме в вільний час реалізуються багато потреб, що характеризують фізичний, духовний та моральний вигляд людини. В зв'язку з цим дослідження питань використання вільного часу з боку молоді набуває особливого значення.

Зараз соціокультурна ситуація характеризується цілою низкою негативних процесів, які намітилися в сфері духовного життя – зміна духовно – моральних орієнтирів, відчуження від культури та мистецтва дітей а також молоді та дорослих; значне скорочення фінансової забезпеченості закладів культури в тому числі й діяльності сучасних культурно – досугових центрів. Перехід до ринкових відношень викликає необхідність постійного збагачення змісту діяльності закладів культури; методів її здійснення та пошуку нових досугових технологій [2.5.7]

Одним з актуальних питань діяльності культурно – досугових закладів на шляху вирішення цього завдання є організація досуга молоді. Нажаль внаслідок соціально – економічних труднощів суспільства, великої кількості безробітних, відсутності необхідної кількості культурних закладів та недостатня увага до організації досуга молоді з боку місцевих органів влади та культурно – досугових закладів, відбувається розвиток позаінституціональних форм молодіжного досуга. Вільний час є одним з важливих засобів формування особистості молодої людини. Він безпосередньо впливає й на її виробничо – трудову сферу, оскільки в умовах вільного часу найбільш сприятливо відбуваються рекреаційно – відновлювальні процеси, які знімають інтенсивні фізичні та психічні навантаження. Використання вільного часу що стосується молоді є своєрідним індикатором її культури а також кола духовних потреб та інтересів конкретної особистості молодої людини або соціальної групи.

Являючись частиною вільного часу, досуг приваблює молодь його нерегламентованістю та добровільністю вибору його різних форм; демократичністю; емоційною забарвленістю; можливістю поєднати А фізичну та інтелектуальну діяльність; творчу та споглядальну; виробничу та ігрову. Для значної частини молодих людей соціальні інститути досуга є ведучими сферами соціально – культурної інтеграції та особистісної самореалізації. Але всі ці переваги досугової сфери діяльності поки що не стали надбанням та звичним атрибутом поведінки молоді.

Практика молодіжного вільного часу показує, що найбільш привабливими формами для молоді є музика, танці, ігри, ток – шоу; але не завжди культурно – досугові центри працюють, виходячи з інтересів молодих людей. Необхідно не тільки знати сьгоднішні культурні запити молоді та передбачати їх зміни але й вміти швидко реагувати на них; вміти запропонувати нові форми та види досугових занять.

Вдосконалення діяльності щодо організації досуга є сьогодні актуальним питанням. А його вирішення повинно йти активно за всіма напрямками: вдосконалювання господарчого механізму; розробка концепцій закладів культури в нових умовах; зміст діяльності; планування роботи та керування роботою закладів сфери досуга [1.4]

Таким чином сучасний етап розвитку культурно – досугового закладу характеризується переходом від критики існуючого положення до конструктивних рішень. Зацікавленість щодо проведення молоддю вільного часу має постійний та сталий характер в вітчизняній філософії, соціології, психології та в педагогіці.

Мета дослідження – дослідити структуру вільного часу студентської молоді як умови організації рекреаційної діяльності.

Методи та організація дослідження. В роботі застосовувалися аналіз спеціальної науково - методичної літератури з питань дослідження; методи оцінки рухової активності; опитування; анкетування; методи статистичного опрацювання даних. В дослідженні приймали участь 270 студентів старших курсів Національного Технічного університету України «Київський політехнічний інститут» імені І.І.Сікорського.

Результати дослідження. Соціально – філософські питання щодо проведення молоддю вільного часу знайшли своє відображення в дослідженнях. В цих роботах молодь розглядається як важлива соціальна група суспільства. Значний внесок в дослідження досуга молоді зробили. До питання яке вивчається, близько підходять роботи щодо саморозвитку та самореалізації особистості в сфері досуга; щодо питань психології особистості. Дослідження названих авторів мають велике значення для вдосконалювання теорії та методики проведення вільного часу щодо молоді. Але на етапі дослідження залишається за цією темою ще низка питань.

Діяльність, яка входить в сферу вільного часу, умовно поділяється на декілька взаємопов'язаних груп. До першої з них відносяться навчання та самоосвіта в широкому розумінні цього слова, тобто різні форми індивідуального та колективного засвоєння культури: відвідання розважальних заходів та музеїв; читання книг та періодики; прослуховування радіо та перегляд телевізійних передач. Інша група, яка найбільш інтенсивно розвивається, являє собою різні форми аматорської та суспільної діяльності: самодіяльні заняття та захоплення (хобі); фізкультура та спорт; туризм та екскурсії тощо. Важливе місце в сфері вільного часу займає спілкування з іншими людьми: заняття та ігри з дітьми; товариські зустрічі (вдома, в кафе, на вечорах відпочинку тощо). Частина вільного часу йде на пасивний відпочинок. Йде боротьба за витіснення з сфери вільного часу різних явищ «антикультури».

Плідне використання вільного часу людиною – це важливе завдання суспільства, оскільки коли людина спілкується з мистецтвом та технікою; з спортом та природою а також з іншими людьми важливо, щоб вона робила це раціонально а також продуктивно та творчо. Так що ж таке вільний час? Загальноприйняте визначення цього поняття відсутнє. Більш того, в спеціальній літературі це поняття має найрізноманітніші визначення та тлумачення.

Досуг часто ототожнюється з вільним часом; з поза навчальним часом. Але чи можна ототожнювати вільний час з досугом? Ні оскільки вільний час є у всіх, а досуг має не кожен. Існує багато інтерпретацій слова «досуг». Досугом називається діяльність; відношення; стан розуму. Багато підходів ускладнюють намагання зрозуміти що означає це поняття.

Досуг здатний об'єднувати й відпочинок, й працю. Більша частина досуга в сучасному суспільстві зайнята різними видами відпочинку, хоча поняття «досуг» включає в себе й такі види діяльності як продовження навчання, суспільна робота на добровольчих началах [2.5.7]

Наведемо чотири основні визначення цього поняття: досуг як споглядання, яке пов'язане з високим рівнем культури та інтелекту; це стан розуму. В цій концепції досуг зазвичай розглядається з точки зору ефективності з якою людина робить що-небудь; досуг як діяльність – зазвичай характеризується як діяльність, яка не пов'язана з роботою. Це визначення досуга включає цінності самореалізації; досуг як вільний час; час вибору. Цей час може бути використаний різним чином причому це час може бути використаний для діяльності яка пов'язана з роботою або не пов'язана. Досуг розглядається як час, протягом якого людина займається тим що не є її обов'язком; досуг інтегрує три попередні концепції; зтирає різницю між «роботою» та «не роботою» та оцінює досуг в термінах, які описують поведінку людини; включає в себе поняття часу та відношення до часу. Досуг є благодійним підґрунтям для випробування юнацтвом фундаментальних людських потреб. Під час досуга студенту значно простіше формувати поважне відношення до себе; навіть власні недоліки можна перебороти за допомогою досугової активності [3.4.6]

Досуг сприяє зниженню стресів та дрібної тривожності. Особлива цінність досуга полягає в тому що він може допомогти студенту реалізувати те краще, що в ньому є. Можна виділити реальний досуг (суспільно корисний) та мнимий (асоціальний, особистісно значущий) досуг.

Реальний досуг ніколи не знаходиться в протиріччі як з самою особистістю так й з суспільством. Навпаки це надбання діяльності; створення свободи з необхідних повсякденних справ; час для відпочинку; само актуалізації; розваг. Мнимий досуг – це, насамперед насилля або над собою, або над суспільством й як результат – руйнування себе та суспільства. Мнимий досуг обумовлений невмінням проводити свій час; це бездарне проведення часу, яке призводить до асоціальних вчинків.

Базуючись на вищезазначеному, можна назвати наступні основні характеристики досуга: досуг має яскраво виражені фізіологічні а також психологічні та соціальні аспекти; досуг оснований на добровільності під час вибору виду занять та степені активності; досуг передбачає не регламентовану, а вільну творчу діяльність; досуг формує та розвиває особистість; досуг сприяє самовираженню; самоствердженню та саморозвиткові особистості через вільно обрані дії; досуг стимулює ініціативу творчу; досуг – це сфера задоволення потреб особистості; досуг сприяє формуванню ціннісних орієнтацій; досуг

формує позитивну «Я – концепцію»; досуг дає задоволення, веселі настрої та персональне задоволення; досуг сприяє самовихованню особистості.

Таким чином можна сказати що сутністю студентського досуга є творча поведінка (взаємодія з оточуючим середовищем) людей вільному для вибору виду занять та степені активності просторово – часовому середовищі; цей досуг визначається внутрішніми (потребами а також мотивами та настановами; вибором форм та способів поведінки) та зовнішніми (факторами які дають характер поведінки).

В наш час запити та інтереси молодих людей постійно змінюються та збільшуються; стає складнішою й структура досуга. Вільний час нерівномірно розподіляється серед різних верств населення.

Тому необхідно напрацювати диференційовані форми організації досуга різних верств населення. Ця організація повинна включати в себе різні види діяльності. В віковому, професійному та в соціальному положенні люди різними є. Різні категорії людей відрізняються одна від одної потребами; рівнем культурної та професійної підготовленості; бюджетами вільного часу та відношенням до нього. Якраз саме це й повинно враховуватися в роботі сучасних культурно – досугових закладів, які повинні пропонувати людям найбільш ефективні в кожному конкретному випадку досугові заняття; волю вибору та можливість зміни різних видів діяльності.

Для вдосконалювання діяльності щодо організації досуга велике значення має розуміння процесів а також зв'язків та взаємовідношень, які відбуваються в так званих малих групах. Вони є центральною ланкою в ланцюжку «особистість – суспільство», оскільки від їх посередництва в найбільшій мірі залежить ступінь гармонійності сполучення суспільних інтересів з особистісними інтересами та інтересами мікросередовища, в якому людина знаходиться [2]

В цілому циклі суспільних наук під групою розуміється реально існуюче утворення, в якому люди зібрані разом та об'єднані якою – небудь загальною ознакою або різновидом спільної діяльності. А для соціально – психологічного підходу характерний дещо інший кут зору. Виконуючи різні соціальні функції, людина є членом багаточисельних соціальних груп; вона формується немов би на перетинанні цих груп; є місцем схрещування різних групових впливів. Це має для особистості два важливі наслідки: з одного боку, визначає об'єктивне місце особистості в системі соціальної діяльності; з іншого боку формує свідомість особистості. Особистість є включеною в систему поглядів; уявлень; норм; цінностей багаточисельних груп. Таким чином група може бути визначена як «спільність людей, які взаємодіють, з метою досягнення чогось конкретного; спільність, яка є об'єктивною в якості суб'єкта дії».

Творча діяльність є «родовою сутністю людини», реалізуючи яку «вона перетворює світ». Досуг – це сфера активного спілкування, яка задовольняє потреби студентів в контактах. Такі форми досуга як самодіяльне об'єднання за інтересами а також масові святкування є сприятливою сферою для розуміння себе, своїх якостей; переваг та недоліків порівняно відбувається з іншими людьми.

Висновки

1. В сфері досуга студенти більш відкриті для впливу та застосування на них самих соціальних інститутів а це дозволяє з максимальною інтенсивністю впливати на їх моральний вигляд та світобачення. Під час колективного проведення досуга відбувається зміцнювання почуття товарищескості; збільшення степені консолідації; стимулювання трудової активності; вироблення життєвої позиції; навчання нормам поведінки в суспільстві.

2. Життєдіяльність студентів досить насичена та відносно суворо регламентована, а тому потребує великих затрат фізичних, психічних та інтелектуальних сил. На цьому фоні досуг допомагає зняти напругу, яка створилася. Саме під час проведення досуга відбувається відновлення та відтворення сил тобто реалізується рекреаційна функція. Більш того, закладене від природи прагнення людини до отримання задоволення також переважно реалізується в сфері досуга.

Література

1. Волков В. Л. Основи теорії та методики фізичної підготовки студентської молоді / В. Л. Волков – Навчальний посібник – К.: «Освіта України», 2008 – 256 с.
2. Горобей М. П. Головні причини недостатньої рухової активності студентів // Вісник «Педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт» - Чернівці – 2014 – с. 91 – 93.
3. Полиевский С. А. Стимуляция двигательной активности / С. А. Полиевский - М.: Физическая культура, 2006 – 256 с.
4. Рибковський А. Г. Система організації рухової активності людини / А. Г. Рибковський, С. М. Канішевський – Донецьк: ДонУ, 2003 – 436 с.
5. Фурманов А. Ю. Оздоровительная физкультура / А. Ю. Фурманов - М.: 2003 – 170 с.
6. Associations between recommended levels of physical activity and health – reported quality of life: findings from the 2001 Behavioral risk factor surveillance system (BRFSS) survey / D. W. Brown, L. S. Balluz, G. W. Heath [et al] // Prev Med – 2003 – V. 37 – p. 520 – 528.
7. Cell D. F. Quality of life: concepts and definition / D. F. Cella // Journal of pain and management – 1994 – V. 9 - № 3 – p. 186 – 192.

Афанасьєв С.М., Толстикова Т.М.

Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту

ЗАСТОСУВАННЯ СТІТБОЛУ У ФІЗИЧНІЙ РЕАБІЛІТАЦІЇ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З ПОРУШЕННЯМ ПОСТАВИ

За статистичними показниками, порушення постави залишаються найбільш поширеними функціональними розладами кістково-м'язової системи у школярів. Своєчасно нескореговані порушення постави у дітей є важливим фактором ризику розвитку сколіотичної хвороби, впливаючи в наступному на здоров'я вже дорослої людини протягом усього життя. Саме це визначає актуальність проблеми профілактики сколіозу, яку необхідно починати вже з порушень